

Assen, 19 december 2024
Ons kenmerk: 1001342

BESLUIT VAN GEDEPUTEERDE STATEN VAN DRENTHE INZAKE OMGEVINGSVERGUNNING FLORA- EN FAUNA-ACTIVITEIT

Vergunninghouder : Gemeente Assen
Activiteit : Sanering 4 erven voor ontwikkeling Werklandschap Assen
Locatie : Graswijk 10, 14, 14a en 18 in Assen

Deze omgevingsvergunning wordt verleend voor de periode vanaf het moment van afgifte van deze omgevingsvergunning tot en met 31 december 2028.

Besluit

Gedeputeerde Staten van Drenthe (GS) hebben, met inachtneming van artikelen 8.74j., 8.74k en 8.74l van het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl), besloten aan gemeente Assen op basis van bijgevoegde motivering (zie bijlage 1) een omgevingsvergunning, zoals bedoeld in artikel 5.1. tweede lid, aanhef en onder g, van de Omgevingswet te verlenen voor wat betreft de verbodsbepalingen genoemd in:

- artikel 11.37., eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) voor de Vogelrichtlijnsoorten huismus (*Passer domesticus*) en boerenwaluw (*Hirundo rustica*), waar het gaat om:
  - b. het opzettelijk vernielen of opzettelijk beschadigen van nesten, rustplaatsen en eieren van de huismus en boerenwaluw, of het opzettelijk wegnemen van nesten van die vogels;
  - d. het opzettelijk storen van de huismus of boerenwaluw.
- artikel 11.46., eerste lid, van het Bal voor de habitatrictlijnsoorten gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) en gewone grootoorvleermuis (*Plecotus auritus*) waar het gaat om:
  - b. het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis en gewone grootoorvleermuis;
  - d. het beschadigen of vernielen van de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis en gewone grootoorvleermuis.
- artikel 11.54., eerste lid, van het Bal voor de overige beschermde soorten grote bosmuis (*Apodemus flavicollis*), wezel (*Mustela nivalis*) en bunzing (*Mustela putorius*) waar het gaat om:
  - b. het opzettelijk beschadigen of vernielen van de vaste voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren van grote bosmuis, wezel en bunzing.

Voorschriften

Aan deze omgevingsvergunning worden de volgende voorschriften verbonden:

1. Algemene voorschriften

- 1.1. De omgevingsvergunning wordt slechts voor de hierboven beschreven verbodsbepalingen en genoemde soorten verleend.
- 1.2. Deze omgevingsvergunning geldt alleen voor de werkzaamheden, zoals beschreven in de aanvraag en de daarbij behorende stukken.
- 1.3. De vergunninghouder dient onverwijld contact op te nemen met de provincie Drenthe via vth@drenthe.nl, indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen of andere handelingen als bedoeld in voorschriften 1.1 en 1.2 noodzakelijk zijn.

- 1.4. Deze omgevingsvergunning kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de vergunninghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de vergunninghouder handelende (rechts-)personen. De vergunninghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze omgevingsvergunning.
- 1.5. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze omgevingsvergunning en de bijbehorende brief (papier of digitaal) op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
- 1.6. De vergunninghouder dient, zodra de datum van aanvang van de werkzaamheden bekend is, doch uiterlijk 7 dagen van tevoren, hiervan melding te maken bij de provincie Drenthe. Dit kan door een e-mail te sturen naar vth@drenthe.nl, onder vermelding van het kenmerk van het besluit.
- 1.7. Bij de melding hoort eveneens te worden aangegeven welk ecologisch adviesbureau/ecologisch deskundige de ecologische begeleiding biedt tijdens de uitvoering van de werkzaamheden en het meest actuele ecologisch werkprotocol mee te zenden. Indien er tussentijds wordt gekozen om met een ander ecologisch adviesbureau of ecologisch deskundige door te gaan, dan dient dit schriftelijk gemeld te worden aan het bevoegd gezag middels vth@drenthe.nl, onder vermelding van het kenmerk van het besluit.
- 1.8. Er dient gewerkt te worden zoals beschreven in het Activiteitenplan sloop vier erven aan de Graswijk, Assen, d.d. 5 december 2024, door Ecogroen B.V. (hierna Activiteitenplan) en het EWP sloop vier erven aan de Graswijk, Assen, d.d. 19 september 2024, door Ecogroen B.V. (hierna EWP), behorend bij dit besluit.
- 1.9. Kleine wijzigingen in de uitvoering van het project en de hieronder genoemde voorschriften kunnen doorgevoerd worden na afstemming met de ecologisch deskundige met aantoonbare specifieke ecologische kennis en ervaring, zoals beschreven op www.rvo.nl/ecologisch-deskundige (hierna ecologisch deskundige) én in overleg met het bevoegd gezag. Deze wijziging(en) dienen minimaal ecologisch gelijkwaardig te zijn aan de voorgestelde werkwijze behorend bij deze omgevingsvergunning.
- 1.10. De in dit besluit beschreven voorschriften dienen in een ecologisch werkprotocol te worden opgenomen. Dit ecologisch werkprotocol dient te allen tijde op de locatie (papier of digitaal) aanwezig te zijn en dient onder betrokken werknemers, met name bij de uitvoerenden op de locatie, bekend te zijn. Werkzaamheden dienen conform dit ecologisch werkprotocol te worden uitgevoerd.
- 1.11. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een (ecologisch) logboek bijgehouden te worden van alle ecologische handelingen. Uit dit logboek dient duidelijk naar voren te komen wanneer en op welke ecologische wijze de hier beschreven voorschriften zijn uitgevoerd. Dit logboek wordt op verzoek getoond aan het bevoegd gezag. Tevens dient het ecologisch logboek direct na afronding van de werkzaamheden onder vermelding van het kenmerk van het besluit te worden verstuurd naar het bevoegd gezag via vth@drenthe.nl.

2. Soort specifieke voorschriften

Huismus

- 2.1. De vergunninghouder dient bij de planning van de werkzaamheden rekening te houden met de kwetsbare periode(s) van de huismus. De (meest) kwetsbare periode (broedseizoen) loopt globaal van 1 maart t/m 1 september. Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kan deze periode langer of korter zijn. De periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient daarom afgestemd te worden met een ecologisch deskundige op het gebied van de huismus.

- 2.2. De vergunninghouder dient, voorafgaand aan de werkzaamheden, minimaal 28 nestkasten van het type HMTH1 van Unitura (of kwalitatief vergelijkbaar), geschikt voor de huismus aan te bieden in de woonwijk Diepstroeten, conform het Activiteitenplan. Deze nestkasten dienen permanent aanwezig te blijven.
- 2.3. De vergunninghouder dient, voorafgaand aan de werkzaamheden een grote huismussentil voor minimaal veertien nesten, geschikt voor de huismus aan te bieden op het oude Rudolphus-terrein en vier kleine huismussentillen voor vier nesten, geschikt voor de huismus aan te bieden verspreid over het Werklandschap. Deze huismustillen dienen geplaatst te worden conform het Activiteitenplan en het EWP. Deze nestkasten dienen permanent aanwezig te blijven.
- 2.4. Er dient bij het plaatsen van de nestkasten een gewenningsperiode in acht genomen te worden van minimaal drie maanden voor de start van het broedseizoen waarin de werkzaamheden worden uitgevoerd waardoor de huismus in staat is om de nieuwe verblijfplaatsen te lokaliseren.
- 2.5. De nestkasten en huismustillen dienen te allen tijde functioneel te blijven. Hierbij dient bijvoorbeeld rekening gehouden te worden met het behoud van de vrije in-/en uitvliegroute door takken of ander groen te verwijderen en het schoonmaken van de nestkasten minimaal 1x per jaar buiten het broedseizoen.
- 2.6. Voorafgaand aan de werkzaamheden dienen, buiten de broedperiode, de oorspronkelijke nestplaatsen natuurvrij gemaakt te zijn. Dit dient uitgevoerd te zijn conform het gestelde in het Activiteitenplan en het EWP.
- 2.7. Minimaal drie dagen voorafgaand aan de werkzaamheden dient door een ecologisch deskundige vastgesteld te zijn dat er geen huismussen in de nestplaatsen meer aanwezig zijn. Wanneer er niet kan worden vastgesteld dat er geen huismussen in de nestplaatsen meer aanwezig zijn, kunnen de werkzaamheden niet aanvangen en dienen in overleg met de ecologisch deskundige aanvullende maatregelen getroffen te worden.
- 2.8. De voorzieningen voor de huismus dienen geplaatst te worden conform het meest actuele Kennisdocument van BIJ12 voor de huismus en/of op basis van expert judgement van de ecologisch deskundige.

Boerenwaluw

- 2.9. De vergunninghouder dient bij de planning van de werkzaamheden rekening te houden met de kwetsbare periode(s) van de boerenwaluw. De (meest) kwetsbare periode (broedseizoen) loopt globaal van 15 april t/m 1 september. Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kan deze periode langer of korter zijn. De periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient daarom afgestemd te worden met een ecologisch deskundige op het gebied van de boerenwaluw.
- 2.10. De vergunninghouder dient, voorafgaand aan de werkzaamheden, minimaal 34 kunstnestkommen van het type KN BZ 02 (of kwalitatief vergelijkbaar), geschikt voor de boerenwaluw aan te bieden, conform het Activiteitenplan. Deze kunstnestkommen dienen permanent aanwezig te blijven.
- 2.11. De kunstnestkommen dienen te allen tijde functioneel te blijven. Hierbij dient bijvoorbeeld rekening gehouden te worden met het behoud van de vrije in-/en uitvliegroute door takken of ander groen te verwijderen en het schoonmaken van de nestkasten minimaal 1x per jaar buiten het broedseizoen.
- 2.12. Voorafgaand aan de werkzaamheden dienen, buiten de broedperiode, de oorspronkelijke nestplaatsen natuurvrij gemaakt te worden, zodat er geen verstoring plaatsvindt tijdens de uitvoering van de werkzaamheden. Dit dient uitgevoerd te worden conform het gestelde in het Activiteitenplan. Indien het natuurvrij maken niet door de ecologisch deskundige zelf/onder begeleiding van wordt uitgevoerd, dient bij voorkeur dezelfde dag de methode van natuurvrij maken gecontroleerd te worden door de ecologisch deskundige. Er dient voorkomen te worden dat nestplaatsen onnodig ongeschikt gemaakt worden omdat de werkzaamheden pas na de betreffende kwetsbare periode plaatsvinden.

- 2.13. Bij het natuurvrij maken dient geen gebruik gemaakt te worden van middelen welke de gezondheid van de dieren kunnen schaden, zoals het gebruik van porschuim en kleverig materiaal.
- 2.14. Mimimaal drie dagen voorafgaand aan de werkzaamheden dient door een ecologisch deskundige vastgesteld te zijn dat er geen boerenwaluw in de nestplaatsen meer aanwezig is. Wanneer er niet kan worden vastgesteld dat er geen boerenwaluw in de nestplaatsen meer aanwezig is, kunnen de werkzaamheden niet aanvangen en moet het gestelde onder voorschrift 2.11 t/m 2.14 worden herhaald.
- 2.15. De voorzieningen voor de boerenwaluw dienen door het ontbreken van een Kennisdocument voor Boerenwaluw geplaatst te worden op basis van expert judgement van de ecologisch deskundige.

Gewone dwergvleermuis en gewone grootoorvleermuis

- 2.16. De vergunninghouder dient bij de planning van de werkzaamheden rekening te houden met de kwetsbare periodes van de gewone dwergvleermuis en gewone grootoorvleermuis. De (meest) kwetsbare periode (winterrust) loopt globaal van 1 november t/m 1 april. Daarnaast dient ook rekening houden te worden met de kwetsbare kraamperiode. Deze periode loopt globaal van 15 mei t/m 15 juli. Afhankelijk van het seizoen en de klimatologische omstandigheden kan deze periode langer of korter zijn. De periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient daarom afgestemd te worden met een ecologisch deskundige op het gebied van voornoemde soort.
- 2.17. De vergunninghouder dient de voor een eerder project (zaaknummers: 2002202024 en 1000531) geplaatste faunatoren en acht vleermuiskasten permanent beschikbaar te houden voor de gewone dwergvleermuis en gewone grootoorvleermuis, conform het Activiteitenplan en het EWP.
- 2.18. De faunatoren en vleermuiskasten dienen te allen tijde functioneel te blijven. Hierbij dient rekening gehouden te worden met aanschijsing van de faunatoren en kasten en het behoud van de vrije in-/en uitvliegroute door bijvoorbeeld takken of ander groen te verwijderen. Ook dient jaarlijks gecontroleerd te worden of de boomkasten nog goed bevestigd zijn aan de bomen, dit omdat de bomen blijven groeien en mogelijk de kasten hierdoor los kunnen laten. Wanneer de kasten niet meer functioneel zijn dient contact opgenomen te worden met de ecooloog voor het plaatsen van nieuwe kasten.
- 2.19. Voorafgaand aan de werkzaamheden, bij voor vleermuizen gunstige weersomstandigheden en binnen de actieve periode (bij voorkeur wel buiten de kraamperiode) de oorspronkelijke verblijfplaatsen natuurvrij gemaakt te zijn. Dit dient uitgevoerd te zijn conform het gestelde in het Activiteitenplan en het EWP.
- 2.20. Voorafgaand aan de werkzaamheden en na het natuurvrij maken dient door een ecologisch deskundige door middel van een in- en/of uitvliegcontrole conform het vleermuisprotocol vastgesteld te zijn dat er geen gewone dwergvleermuis of gewone grootoorvleermuis in de woningen meer aanwezig is. Wanneer er niet kan worden vastgesteld dat er geen gewone dwergvleermuis of gewone grootoorvleermuis in de woningen meer aanwezig is, kunnen de werkzaamheden niet aanvangen en dienen in overleg met de ecologisch deskundige aanvullende maatregelen getroffen te worden.
- 2.21. De voorzieningen voor de gewone dwergvleermuis en gewone grootoorvleermuis dienen geplaatst te worden conform het meest actuele Kennisdocument van BIJ12 voor de gewone dwergvleermuis en de gewone grootoorvleermuis en/of op basis van expert judgement van de ecologisch deskundige.

Grote bosmuis, bunzing en wezel

- 2.22. De vergunninghouder dient bij de planning van de werkzaamheden rekening te houden met de kwetsbare periodes van de grote bosmuis. De (meest) kwetsbare periode (voortplantingsperiode) loopt globaal van 1 maart t/m 1 september. Daarnaast dient ook rekening te worden gehouden met de kwetsbare overwinteringsperiode. Deze periode loopt globaal van 1 november t/m 1 februari. Afhankelijk van het seizoen en de klimatologische omstandigheden kan deze periode langer of korter zijn. De periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient daarom afgestemd te worden met een ecologisch deskundige op het gebied van voornoemde soort.
- 2.23. De vergunninghouder dient bij de planning van de werkzaamheden rekening te houden met de kwetsbare periodes van de bunzing en wezel. De (meest) kwetsbare periode (voortplantingsperiode) loopt globaal van maart t/m augustus. Afhankelijk van het seizoen en de klimatologische omstandigheden kan deze periode langer of korter zijn. De periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient daarom afgestemd te worden met een ecologisch deskundige op het gebied van voornoemde soort.
- 2.24. De vergunninghouder dient de reeds geplaatste faunavoorzieningen in de vorm van takkenrillen, stobbenhopen, faunatunnels en steenhopen te behouden en te onderhouden zodat deze te allen tijde, dus permanent, functioneel blijven voor grondgebonden zoogdieren, maar vooral voor de grote bosmuis, bunzing en wezel.
- 2.25. Bij het beplantingsplan voor het gehele bedrijventerrein van het Werklandschap dient ingezet te worden op de realisatie van groen met een ecologische meerwaarde en met verbindingen voor de grote bosmuis, bunzing en wezel.
- 2.26. Takken en stammen die vrij komen bij het verwijderen van vegetatie in het projectgebied dienen in de directe omgeving verwerkt te worden tot takkenrillen ten behoeve van (nieuwe) verblijfplaatsen voor de grote bosmuis, bunzing en wezel.
- 2.27. Voorafgaand aan het verwijderen van de vegetatie dient door een ecologisch deskundige een check uitgevoerd te worden op de aanwezigheid van broedvogels en overige beschermde soorten binnen het projectgebied. Deze soorten dienen zelfstandig het projectgebied te verlaten. Indien er geen (beschermde) soorten meer binnen het projectgebied aanwezig zijn kan de vegetatie ongeschikt gemaakt worden als leefgebied voor grote bosmuis, bunzing en wezel door de aanwezige begroeiing en bomen bovengronds af te zetten en af te voeren.
- 2.28. Het afzetten van vegetatie en verwijderen van bomen dient handmatig uitgevoerd te worden door bomen en struiken tot 10 centimeter boven het maaiveld te zagen en/of te snoeien. Overig struweel wordt handmatig gemaaid tot 10 centimeter boven het maaiveld met bijvoorbeeld een bosmaaier.
- 2.29. Vegetatie dient niet uit de grond te worden getrokken, stobben dienen niet gefreesd te worden en er dienen geen andere bodemroerende werkzaamheden uitgevoerd te worden binnen het projectgebied.
- 2.30. De velrichting van de bomen dient zo gekozen te worden dat het overgrote deel buiten de leefgebieden van de grote bosmuis, bunzing en wezel vallen.
- 2.31. Na het bovengronds verwijderen van begroeiing dient minimaal zeven dagen te worden gewacht voordat de grondwerkzaamheden plaats kunnen vinden of de vegetatie kan worden betreden met zwaar materieel/materiaal. Na deze zeven dagen mogen de wortels worden gerooid, stobben gefreesd en overige bodemroerende werkzaamheden uitgevoerd worden onder begeleiding van een ecologisch deskundige. Deze werkzaamheden dienen altijd stapvoets en in één richting, in de richting van de verblijfplaatsen in leefgebieden in de omgeving, uitgevoerd te worden, zodat de dieren de kans krijgen te vluchten. Wanneer er meerdere machines aan het werk zijn, mogen deze niet na elkaar toe werken om zo te voorkomen dat de dieren worden ingesloten.

- 2.32. Het verwijderen van struwelen en bosschages en het frezen van terreindelen dient enkel plaats te vinden in de maanden september en oktober. Bij zacht winterweer kan dit na een ecologische beoordeling nog uitgevoerd worden tot uiterlijk februari.
- 2.33. De voorzieningen voor de grote bosmuis, bunzing en wezel dienen geplaatst te worden conform het meest actuele Kennisdocument van BIJ12 voor kleine marterachtigen en/of op basis van expert judgement van de ecologisch deskundige.

3. Overige voorschriften

- 3.1. Een ecologisch deskundige op het gebied van de soort(en) waarvoor deze omgevingsvergunning is verleend, dient tenminste aanwezig en/of betrokken te zijn tijdens de volgende momenten:
  - 3.1.1. bij het natuurvrij maken of de controle op de methode van natuurvrij maken van de gebouwen ten behoeve van de huismus en vleermuizen, voorafgaand aan de werkzaamheden;
  - 3.1.2. bij de controle of het natuurvrij maken van de gebouwen succesvol is uitgevoerd, voorafgaand aan de werkzaamheden;
  - 3.1.3. bij het natuurvrij maken of de controle op de methode van natuurvrij maken van erven, koeienstal en kapschuur ten behoeve van de boerenwaluw, voorafgaand aan de werkzaamheden;
  - 3.1.4. bij de controle of het natuurvrij maken van de erven, koeienstal en kapschuur succesvol is uitgevoerd, voorafgaand aan de werkzaamheden;
  - 3.1.5. tijdens het aanbrengen van de alternatieve verblijfplaatsen op geschikte locaties;
  - 3.1.6. bij het ongeschikt maken van het projectgebied ten behoeve van de grote bosmuis, bunzing en wezel voorafgaand aan de werkzaamheden
  - 3.1.7. voorafgaand aan het verwijderen van struwelen en bosschages en/of het frezen van terreindelen;
  - 3.1.8. bij de start van de werkzaamheden na het natuurvrij maken;
  - 3.1.9. bij het onderhoud van de voorzieningen voor de soorten gedurende de geldigheid van deze omgevingsvergunning.
- 3.2. Bovenstaande momenten worden beschreven in het ecologisch logboek door de ecologisch deskundige.

4. Zorgplicht

- 4.1. De vergunninghouder dient voldoende zorg in acht te nemen voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. Activiteiten of werkzaamheden die kunnen leiden tot negatieve effecten op plant- of diersoorten, zoals het verwijderen van bosschages en bomen of kunstmatige lichtverstoring, dienen achterwege gelaten te worden of zo uitgevoerd te worden dat de effecten tot het minimum worden beperkt.

- 4.2. In navolging van het voorgaande voorschrift dient de vergunninghouder rekening te houden met het broedseizoen van alle vogelsoorten. De werkzaamheden dienen zoveel als mogelijk uitgevoerd te worden buiten het broedseizoen welke globaal loopt van 15 maart t/m 15 juli waarbij in acht genomen dient te worden dat sommige soorten eerder of later tot broeden kunnen komen. Indien dit niet mogelijk is, dient een ecologisch deskundige voorafgaand aan de werkzaamheden het plangebied te controleren op in gebruik zijnde nesten. Indien er in gebruik zijnde nesten worden aangetroffen, worden de werkzaamheden uitgesteld tot na het broedseizoen van die betreffende vogelsoort. Het plangebied dient hiervoor te worden vrijgegeven door de ecologisch deskundige.

Gedeputeerde Staten voornoemd,
namens dezen,

drs. M. Middel,
Themamanager Vergunningverlening, Toezicht & Handhaving

Afschrift aan:

- Gemeente Assen, team ruimte (digitaal);
- Ecogroen B.V. (digitaal);
- het College van Burgemeester en Wethouders van Assen (digitaal).

Omgevingsvergunningstermijn

Het kan voorkomen dat de in de omgevingsvergunning gestelde termijn niet voldoende is om de werkzaamheden waarop de omgevingsvergunning betrekking heeft uit te voeren. Om onnodige vertraging van het traject te voorkomen wordt in dat geval geadviseerd om minimaal vier maanden voor het verstrijken van deze termijn te verzoeken om verlenging. Daarvoor kunt u contact opnemen via vth@drenthe.nl.

Bezwaar

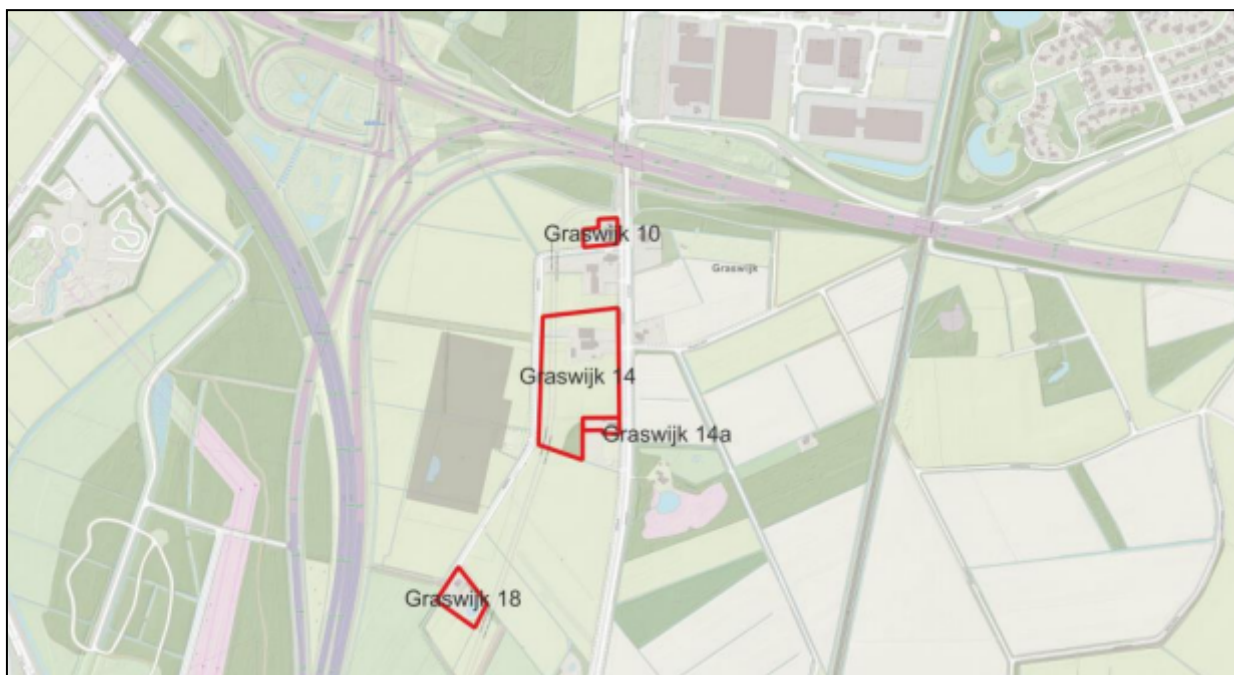
Bent u het niet eens met dit besluit, dan kunt u binnen zes weken na de dag van verzending ervan, hiertegen een bezwaarschrift indienen bij het college van Gedeputeerde Staten van Drenthe. De dag van verzending is de dagtekening van het besluit. Voor meer informatie over het indienen van een bezwaarschrift verwijzen wij u naar www.provincie.drenthe.nl/bezwaarprocedure.

BIJLAGE 1: MOTIVERING BIJ BESLUIT

1. Aanvraag en procesverloop

Op 23 juli 2024 hebben wij van Ecogroen B.V. namens gemeente Assen (hierna: vergunninghouder) een aanvraag ontvangen voor een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit. De aanvraag heeft betrekking op de ontwikkeling van Werklandschap Assen, waarvoor vier erven gesaneerd dienen te worden, gelegen aan Graswijk 10, 14, 14a en 18 in (gemeente) Assen. Hierbij worden woningen gesloopt en de erven worden bouwrijp gemaakt ten behoeven van de realisatie van het bedrijventerrein.

De vergunninghouder heeft een omgevingsvergunning aangevraagd voor de verbodsbepalingen genoemd in artikel 11.37. van het Bal voor de huismus en boerenzwaluw, voor de verbodsbepalingen genoemd in artikel 11.46. van het Bal voor de gewone dwergvleermuis en gewone grootoorvleermuis en voor de verbodsbepalingen genoemd in artikel 11.54. van het Bal voor de grote bosmuis, bunzing en wezel.

Figuur 1: Rood omlijnd de vier erven van het projectgebied (bron: Activiteitenplan)

2. Wettelijk kader

Het is op grond van artikel 5.1, tweede lid en onder g, van de Omgevingswet (Ow) verboden om zonder omgevingsvergunning een flora- en fauna-activiteit te verrichten voor zover het gaat om een in het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) aangewezen geval. De diverse aangetroffen diersoorten binnen het plangebied worden beschermd volgens diverse beschermingsregimes van de Bal.

2.1 Vogelrichtlijn

De huismus en boerenzwaluw zijn beschermde inheemse vogelsoorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn en zijn zodoende beschermd op grond van artikel 11.37, eerste lid, van het Bal, waar het gaat om:

- a. het opzettelijk doden of opzettelijk vangen van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn;

- b. het opzettelijk vernielen of opzettelijk beschadigen van nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld onder a, of het opzettelijk wegnemen van nesten van die vogels;
- c. het rapen en onder zich hebben van eieren van vogels als bedoeld onder a; of
- d. het opzettelijk storen van vogels als bedoeld onder a.

Het nest van een vogel is de plaats die een vogel gebruikt voor het leggen en uitbroeden van de eieren en het grootbrengen van de jongen, voor zover het geen nestvlieder betreft. Ook de inhoud en de functionele omgeving van het nest dient te worden beschermd voor zover het broedsucces hiervan afhankelijk is. Artikel 11.37, eerste lid en onder b, van het Bal is gedurende het broedseizoen van toepassing op alle in gebruik zijnde nesten van vogels. Nesten van de huismus (cat. 2) zijn daarnaast op basis van vaste jurisprudentie en de [Beleidsregels bescherming natuur provincie Drenthe](#) bovendien jaarrond beschermd. Dit houdt in dat ook buiten het broedseizoen de nesten beschermd zijn en niet mogen worden vernield of weggehaald.

De huismus valt onder categorie 2. Dit betekent dat huismussen koloniebroeders zijn die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.

De boerenzwaluw is een categorie 5 vogel. Dit betekent dat de boerenzwaluw, ondanks dat de soort vaak terugkeert naar hetzelfde nest, voldoende flexibel is om een nieuwe broedplaats te vinden. Hiermee is het nest van de boerenzwaluw niet jaarrond beschermd wanneer er voldoende alternatieve broedplaatsen in de omgeving aanwezig zijn.

Op grond van artikel 11.37, eerste lid en onder d, van het Bal is het daarnaast verboden om vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te (ver)storen. Gelet op de werkzaamheden valt niet uit te sluiten dat er sprake is van mogelijke, opzettelijke (ver)storing van de huismus tijdens uitvoering van de werkzaamheden.

2.2 *Habitatrichtlijn*

De gewone dwergvleermuis en gewone grootoorvleermuis zijn beschermde inheemse zoogdiersoorten als bedoeld in bijlage IV onderdeel a bij de Habitatrichtlijn en bijlage II van het verdrag van Bern en zijn zodoende beschermd op grond van artikel 11.46, eerste lid van het Bal, waar het gaat om:

- a. het in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk doden of opzettelijk vangen van in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onder a, bij de habitatrichtlijn, bijlage II bij het verdrag van Bern of bijlage I bij het verdrag van Bonn;
- b. het opzettelijk verstoren van dieren als bedoeld onder a;
- c. het in de natuur opzettelijk vernielen of rapen van eieren van dieren als bedoeld onder a;
- d. het beschadigen of vernielen van de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld onder a; en
- e. het opzettelijk plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen van planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onder b, bij de habitatrichtlijn of bijlage I bij het verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied.

Onder voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van vleermuizen als bedoeld in artikel 11.46, eerste lid en onder d, van het Bal vallen o.a. kraamverblijven, zomerverblijven, paarverblijven en winterverblijven, alsmede essentiële foerageergebieden en vliegroutes leidend naar deze verblijfplaatsen. Voornoemde is van vitaal belang voor een gunstige staat van instandhouding van de vleermuizen. Tijdelijke, seizoensgebonden verblijfplaatsen die van belang zijn voor de gunstige staat van instandhouding van

een soort op populatieniveau of per individu zijn ook beschermd op grond van artikel 11.46, eerste lid en onder d, van het Bal.

Doordat bij de uitvoering van de werkzaamheden verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis en gewone grootoorvleermuis worden vernield, is een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit noodzakelijk.

Naast artikel 11.46, eerste lid en onder d, van het Bal is een omgevingsvergunning aangevraagd voor artikel 11.46, eerste lid en onder b, van het Bal. Gelet op de werkzaamheden valt niet uit te sluiten dat er sprake is van mogelijke, opzettelijke verstoring van de gewone dwergvleermuis en gewone grootoorvleermuis gedurende de uitvoering van de werkzaamheden.

2.3 Nationaal beschermde soorten

De grote bosmuis, bunzing en wezel zijn beschermde inheemse soorten als bedoeld in de bijlage IX van het Bal en zijn zodoende beschermd op grond van artikel 11.54, eerste lid, van het Bal, waar het gaat om:

- a. het opzettelijk doden of vangen van in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in bijlage IX, onder A;
- b. het opzettelijk beschadigen of vernielen van de vaste voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren van dieren als bedoeld onder a; en
- c. het opzettelijk in hun natuurlijke verspreidingsgebied plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen van vaatplanten van de soorten, genoemd in bijlage IX, onder B.

Onder voortplantingsplaatsen of rustplaatsen als bedoeld in artikel 11.54, eerste lid en onder b, van het Bal vallen tijdelijke en/of permanente verblijfplaatsen, seizoensgebonden verblijfplaatsen, essentiële migratieroutes en foerageergebieden die van belang zijn voor de instandhouding van een voortplantingsplaats of rustplaats van de grote bosmuis, bunzing en wezel.

2.4 Beoordelingsgronden vergunningverlening

Op grond van artikel 3.56 van het Bkl dienen wij bij het afgeven van een omgevingsvergunning rekening te houden met de vereisten op economisch, sociaal en cultureel gebied en de regionale en lokale bijzonderheden. In dit geval zien wij, deze belangen in acht genomen, geen reden om de omgevingsvergunning anders vorm te geven.

3. De situatie

De gemeente Assen heeft het voornemen om vier boerderijen aan de Graswijk 10, 14, 14a en 18 te slopen om ruimte te maken voor het ontwikkelen van een bedrijventerrein; Werklandschap Assen-Zuid. Bij dit voornemen worden ook de omliggende erven gesaneerd en bouwrijp gemaakt. Rondom de erven ligt een kleinschalig landschap met weilanden, bomenrijen en struweel. Ten westen ligt de A28 op ongeveer 200 meter afstand en in het noorden ligt de N33.

Graswijk 10 betreft een boerderij met woonhuis uit 1924. Daarnaast bevinden zich op het perceel een aangebouwde schuur met rieten dak, een halfopen schuur bedekt met klimop en een groot kippenhok met golfplaten met asbest. De tuin bestaat vooral uit bosschage en gazon. De sloot aan de westkant van het perceel staat droog en is begroeid met braam en riet. Er is geen permanent oppervlaktewater aanwezig.

Graswijk 14 betreft een rietgedekte boerderij uit 1900 met woongedeelte en stal. Daarnaast bevinden zich op het perceel een niet meer in gebruik zijnde grote koeienstal, halfopen kapschuur met golfplaten

wanden en dak en een kippenhok. De tuin bestaat vooral uit gazon en struweel. Aan de voorkant van het perceel staan oude bomen, de rest betreft weiland met in het zuidoosten een elzenbroekbosje. Er is geen permanent oppervlaktewater aanwezig.

Graswijk 14a betreft een verbouwde boerderij met pannendak uit 1937. Daarnaast bevinden zich op het perceel een houten schuur met pannendak en een halfopen overkapping met golfplaten dak welke dienstdoet als fietsenhok. In de tuin staat een grote es met een holte. Achter de schuur staat een rij oude coniferen en enkele sparren. Er is geen permanent oppervlaktewater aanwezig.

Graswijk 18 betreft een woonhuis uit 1983 met een pannendak. Daarnaast bevindt zich een grotendeels afgebroken schuur op het perceel. In de tuin staan boswilgen en er is een vijver aanwezig met beplanting.

Alle vier de woningen worden gesloopt en de vegetatie op de percelen wordt verwijderd. De vijver op het perceel van nummer 18 en de beplanting rondom deze vijver blijft behouden. Na de sloop en het verwijderen van het groen worden de percelen bouwrijp gemaakt voor de bouw van diverse bedrijfspanden met bedrijfswoningen. Bij de sloop van de woningen en het bouwrijp maken van de percelen worden diverse verblijfplaatsen aangetast en vindt er verstoring van beschermde soorten plaats. Een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit voor de soorten huismus, boerenwaluw, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, grote bosmuis, wezel en bunzing is hierom noodzakelijk.

3.1 Uitgevoerd onderzoek

Door Ecogroen is een quickscan uitgevoerd die bestond uit een bureauonderzoek en een veldonderzoek. Het veldbezoek heeft plaatsgevonden op 3 november 2022. Op basis van de uitkomsten van deze quickscan kunnen negatieve gevolgen voor vleermuizen, huismus en boerenwaluw niet op voorhand uitgesloten worden. Naar deze soorten is nader onderzoek uitgevoerd in 2023. Dit onderzoek is uitgevoerd conform de meest recente kennisdocumenten voor de soort, het vleermuisprotocol en/of soorteninventarisatieprotocollen. Daarnaast is op basis van habitatanalyse en de gegevens uit de NDFP uitgegaan van de aanwezigheid van de grote bosmuis, wezel en bunzing. Hiermee kunnen wij concluderen dat er voldoende onderzoek is uitgevoerd.

Tijdens het nader onderzoek zijn de volgende soorten, verblijfplaatsen en aantallen vastgesteld binnen het projectgebied:

- Huisumus: in totaal 14 nestlocaties in de woningen, schuur en het ooievaarsnest van nummer 14 en 14a;
- Boerenwaluw: in totaal 17 nestlocaties in de koeienstal (nummer 14) en kapschuur (nummer 14a);
- Gewone dwergvleermuis: 4 zomerverblijfplaatsen en 1 paarverblijfplaats verdeelt over alle vier de woningen;
- Gewone grootoorvleermuis: 2 zomerverblijfplaatsen in de woning van nummer 14a;
- Grote bosmuis: leefgebied en mogelijk verblijfplaatsen binnen alle vier de erven;
- Wezel: leefgebied en mogelijk verblijfplaatsen binnen alle vier de erven;
- Bunzing: leefgebied en mogelijk verblijfplaatsen binnen alle vier de erven.

Er is geen sprake van aantasting van essentieel foerageergebied of vliegroutes van de aangetroffen soorten.

3.2 Tijdelijke compensatie

Het doel van het aanbrengen van tijdelijke voorzieningen is om de aangetroffen beschermde diersoorten in de periode waarin de werkzaamheden worden uitgevoerd te voorzien van verblijfplaatsen.

Huismus

Voor het tijdelijk vervangen van huismusnesten geldt een compensatiefactor van twee. Dit betekent dat er voor elk vastgestelde nestlocatie, twee voorzieningen getroffen dienen te worden. Binnen het plangebied zijn in totaal veertien nesten van de huismus aangetroffen wat betekent dat er minimaal 28 voorzieningen voor de huismus getroffen dienen te worden. Bij dit project is niet bekend wanneer er nieuwbouw plaats zal gaan vinden en daarom is direct gezocht naar permanente voorzieningen voor de huismus.

Bij het plaatsen van tijdelijke voorzieningen dient een gewenningsperiode doorlopen te worden welke per soort en per type verblijfplaats verschilt. De gewenningsperiode is de periode waarin de huidige nestlocaties tegelijk met de alternatieve voorzieningen worden aangeboden zodat de soort de kans krijgt de alternatieve voorzieningen te lokaliseren. Voor de compensatie van huismusnesten geldt een gewenningsperiode van drie maanden. De voorzieningen worden ruim voor de start van het broedseizoen waarin de werkzaamheden starten aangebracht waarmee wij achten dat dit voldoende gewenningsperiode is om de huismussen de nieuwe locaties te laten ontdekken.

Boerenwaluw

Voor het tijdelijk vervangen van boerenwaluwnesten geldt een compensatiefactor van drie. Dit betekent dat er in totaal voor de zeventien aanwezige nestlocaties binnen het plangebied, 51 nieuwe voorzieningen aanbracht dienen te worden. De boerenwaluw is in Drenthe aangewezen als een vogelsoort met een jaarrond beschermd nest in categorie 5. Dat betekent dat de boerenwaluw, ondanks dat de soort vaak terugkeert naar hetzelfde nest, voldoende flexibel is om een nieuwe broedplaats te vinden en de nesten daarmee niet vanzelfsprekend jaarrond beschermd zijn. Er wordt ingeschat dat er enkele broedplaatsen in boerderijen en schuren in de omgeving van het plangebied aanwezig zijn waarheen de soort kan uitwijken. Echter wordt verwacht dat er niet voldoende broedplaatsen aanwezig zijn in de nabije omgeving van het plangebied waardoor ervoor gekozen is toch een aantal alternatieve verblijfplaatsen aan te brengen om soort voldoende te faciliteren. Hiervoor is een compensatiefactor van twee aangehouden. Er dienen daarmee 34 alternatieven aangebracht te worden voor de boerenwaluw. Bij dit project is niet bekend wanneer er nieuwbouw plaats zal gaan vinden en daarom is direct gezocht naar permanente voorzieningen voor de boerenwaluw.

De boerenwaluw is plaatstrouw en zal niet snel verplaatsen naar een alternatieve nestlocatie als de oorspronkelijke nestlocatie nog beschikbaar is. Om deze reden is het niet noodzakelijk een gewenningsperiode voor de alternatieve verblijfplaatsen aan te houden. Wel dienen de nieuwe alternatieve verblijfplaatsen geplaatst te zijn voor aanvang van het broedseizoen waarin de werkzaamheden plaats zullen vinden. De oude verblijfplaatsen zijn dan namelijk in diezelfde periode geschikt gemaakt en niet meer functioneel.

Vleermuizen

Voor het tijdelijk vervangen van vleermuisverblijfplaatsen geldt een compensatiefactor van vier. Dit betekent dat voor elk vastgestelde verblijfplaats, vier tijdelijke voorzieningen gerealiseerd dienen te worden. Binnen het plangebied zijn vier zomer- en één paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis aangetroffen en twee zomerverblijfplaatsen van de gewone grootoorvleermuis. Dit betekent dat er minimaal 28 voorzieningen aangebracht dienen te worden ter overbrugging van de

werkzaamheden. Bij dit project is niet bekend wanneer er nieuwbouw plaats zal gaan vinden en daarom is direct gezocht naar permanente voorzieningen voor deze vleermuissoorten.

Ook bij vleermuizen geldt een gewenningsperiode. Voor de compensatie van zomer- en paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis en gewone grootoorvleermuis geldt een gewenningsperiode van drie maanden. De voorzieningen waarvan deze vleermuizen gebruik kunnen gaan maken waren al enige tijd beschikbaar in de omgeving van het plangebied, aangezien deze ook voor twee eerdere projecten gebruikt worden, dit wordt onder permanente mitigatie nader toegelicht. Hiermee is de gewenningsperiode voldoende doorlopen bij aanvang van de werkzaamheden/het natuurvrij maken.

Grote bosmuis, wezel en bunzing

Bij deze soorten is uitgegaan van aanwezigheid binnen het plangebied op basis van habitatanalyse en actuele verspreidingsgegevens. Er is dus ook niet bekend of en hoeveel verblijfplaatsen er van deze soorten binnen het plangebied aanwezig zijn. Voor deze soorten zullen mogelijk verblijfplaatsen en leefgebied verloren gaan door de werkzaamheden. Tijdens de werkzaamheden blijft voldoende leefgebied in de omgeving beschikbaar waarheen de soorten kunnen uitwijken. In de permanente situatie wordt nieuw leefgebied ontwikkeld.

3.3 Permanente mitigatie

Voor de permanente voorzieningen gelden dezelfde mitigatiefactoren als voor de tijdelijke voorzieningen. Het verschil is dat de permanente voorzieningen duurzaam en permanent moeten zijn.

Huismus

Er worden direct permanente voorzieningen geplaatst voor de huismus. Minimaal drie maanden voor de start van het nieuwe broedseizoen van 2025 dienen minimaal 28 voorzieningen geplaatst te zijn ter mitigatie van de veertien huismusnesten die door de werkzaamheden verloren gaan. Deze nestkasten zijn geplaatst op 2 december 2024. In figuur 2 is weergegeven waar deze nestkasten zijn geplaatst. Doordat er op korte termijn geen gebouwen teruggeplaatst worden in of in de directe omgeving van het plangebied is gezocht naar andere mogelijkheden. Hierbij is uitgekomen bij de woonwijk Diepstroeten. In deze woonwijk zijn in totaal 28 duurzame nestkasten van het type HMTH1 van Unitura (of kwalitatief vergelijkbaar) geplaatst aan gevels van woningen onder begeleiding van een ecologisch deskundige. Echter bevindt deze woonwijk zich op een grote afstand dan wordt geadviseerd in het Kennisdocument Huismus van BIJ12. Met het onderzoek is gebleken dat de huismussen de route naar de wijk al kennen, omdat ze daar foeragerend zijn aangetroffen.

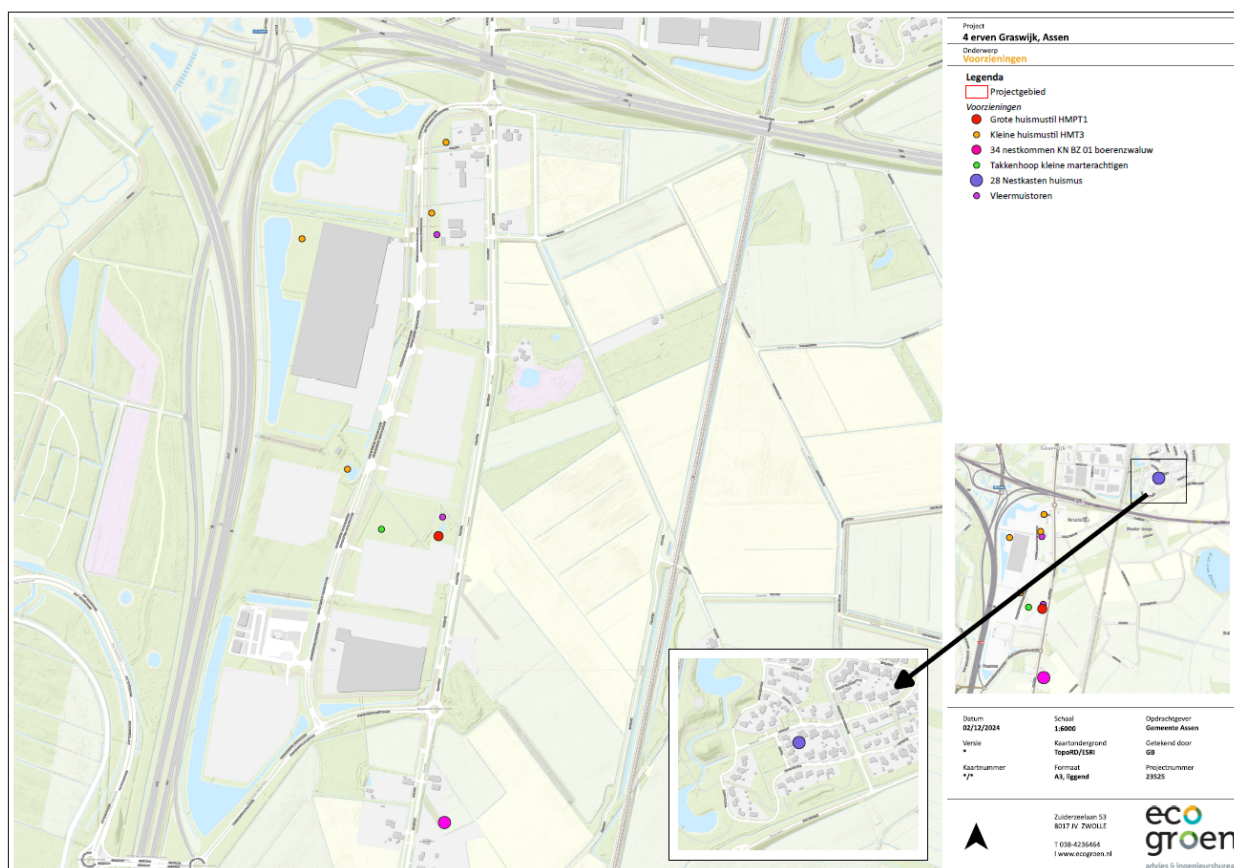
Om ook in de buurt van het plangebied alternatieve voorzieningen voor huismus te treffen wordt één grote huismussentil van het type HMPT1 van Unitura en geschikt voor minimaal veertien huisnesten geplaatst bij het oude Rudolphus-terrein. Nog eens vier kleine huismustillen van het type HMT3 van Unitura geschikt voor vier huismusnesten zijn verspreid over het gehele Werklandschap-Zuid geplaatst. In figuur 2 is weergegeven waar deze huismustillen zijn geplaatst. De plaats van de huismustillen zijn bepaald op basis van de nabijheid van mensen, water, beschutting en de originele verblijfplaatsen. Met het aanbrengen van de 28 nestkasten in de wijk Diepstroeten, het plaatsen van een grote huismussentil en vier kleine huismustillen worden er ruim voldoende alternatieve voorzieningen geplaatst voor de huismus.

Minimaal drie maanden voor de start van het broedseizoen van 2025 dienen bovengenoemde voorzieningen voor de huismus geplaatst te zijn. Hiermee wordt afgeweken van het Kennisdocument

Huismus van BIJ12. Omdat de huismus in de winterperiode zich meer gegroepeerd in de stad Assen bevindt, wordt dit acceptabel geacht doordat de nestplaatsen aan de Graswijk dan buiten gebruik zijn.

Boerenwaluw

Er worden direct permanente voorzieningen geplaatst voor boerenwaluwen omdat er op korte termijn geen nieuwbouw wordt gerealiseerd waarin nesten voor de boerenwaluw verwerkt kunnen worden. Door het saneren van de vier erven gaan in totaal zeventien nestplaatsen van de boerenwaluw verloren. Aan Graswijk 31 zijn op 22 april 2024 in totaal 34 kunstnestkommen van het type KN BZ 01 van Vivara Pro geplaatst onder een hooiberg onder ecologische begeleiding (zie figuur 2). Omdat de boerenwaluw een koloniebroeder is en de locatie optimaal is voor boerenwaluw, zijn de nestkommen dicht bij elkaar geplaatst. De boerenwaluw is een categorie 5 soort wat betekent dat boerenwaluwen ondanks dat zij vaak terugkeren naar hetzelfde nest, voldoende flexibel is om een nieuwe broedplaats te vinden. Om deze reden is gebruik gemaakt van de mitigatiefactor 2. In de omgeving zijn enkele geschikte locaties beschikbaar waar de boerenwaluw ook tot broeden kan komen. Er zijn daarmee voldoende alternatieve voorzieningen getroffen voor de boerenwaluw om het verlies van zeventien nesten op te kunnen vangen.

Figuur 2: De locaties van de geplaatste permanente voorzieningen. In bijlage 2 van het Activiteitenplan worden meer gedetailleerde locaties weergegeven.

Vleermuizen

Door de werkzaamheden gaan één paar- en vier zomerverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis verloren en twee zomerverblijfplaatsen van de gewone grootoorvleermuis. Er zijn recent twee grote faunatorenns (afmeting 2,2 x 2,2 x 5 meter) met veel wegkruipmogelijkheden voor vleermuizen geplaatst

ter vervanging van twee zomerverblijfplaatsen en één paarverblijfplaats van gewone dwergvleermuizen bij een eerder project. Hierbij was sprake van een forse overcompensatie om in voorhand al ruimte te bieden voor latere projecten zoals de sloop van deze vier erven aan de Graswijk. Voor dit project wordt dan ook gebruik gemaakt van deze twee faunatorenns als permanente mitigatie. Na onderzoek blijken de faunatorenns nog voldoende capaciteit te bieden om het vervallen van de vijf verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis op te vangen. Bij één van de torens is een paarterritorium vastgesteld (op 28 augustus 2024 bij de toren ter hoogte van Graswijk 14), waarmee de andere toren op het voormalige Rudophusterrein nog ruimte biedt voor een paarverblijf. Ten behoeve van de gewone grootoorvleermuis is het van belang dat de faunatorenns donker blijven. Er dient geen lichtbron nabij de torens geplaatst te worden of een lichtbron gericht te worden op de torens.

In 2022 zijn door Ecoreest voor een eerder project acht boomkasten geplaatst. Deze boomkasten blijven permanent aanwezig en kunnen eveneens voorzien in alternatieve verblijfplaatsen voor de gewone dwergvleermuis en gewone grootoorvleermuis. Deze boomkasten dienen jaarlijks gecontroleerd te worden op een vrije in- en uitvliegroute waarbij mogelijk takken die dit blokkeren verwijderd dienen te worden. Ook dient gecontroleerd te worden of de kasten nog goed gemonteerd zijn aan de bomen. Door het groeien van de bomen kunnen de kasten losraken. Wanneer de kasten niet meer functioneel zijn dient contact opgenomen te worden met de ecooloog voor het plaatsen van nieuwe kasten. Deze verantwoordelijkheid ligt bij de initiatiefnemer.

Grote bosmuis, wezel en bunzing

Door de werkzaamheden komen mogelijk verblijfplaatsen van de grote bosmuis, wezel en bunzing te vervallen. Ook wordt een klein gedeelte van het leefgebied van deze soorten verstoord of ongeschikt. Op het Werklandschap-Zuid zijn verspreid over het projectgebied reeds meerdere faunavoorzieningen geplaatst ten gunste van grondgebonden zoogdieren, o.a. ter compensatie voor grote bosmuis en steenmarter bij eerdere projecten aan de Graswijk. Het gaat hierbij om takkenrillen, stobbenhopen, faunatunnels en steenhopen. Door de realisatie van deze voorzieningen hebben de grote bosmuis, wezel en bunzing voldoende geschikte uitwijkmogelijkheden gedurende de werkzaamheden. Voor het gehele Werklandschap-Zuid is een beplantingsplan opgesteld waarbij naast het behoud van aanwezige groenstructuren wordt ingezet op realisatie van groen met een ecologische meerwaarde en verbindingzones voor o.a. de grote bosmuis, bunzing en wezel. Zo wordt onder andere de te behouden tuin van Graswijk 18 aangesloten op een nieuw aan te planten groenstructuur met loofbomen en een dichte struiklaag. Hierbij wordt gebruik gemaakt van inheemse soorten voor een jaarronde voedselvoorziening. Op deze manier wordt het leefgebied van de grote bosmuis, bunzing en wezel versterkt en vergroot.

De vrijgekomen takken en stammen bij het verwijderen van de vegetatie binnen het plangebied worden in de directe omgeving verwerkt tot takkenrillen. Gedurende de werkzaamheden kunnen de grote bosmuis, bunzing en wezel hier gebruik van maken als verblijfplaats.

3.4 Natuurvrij maken

Het natuurvrij maken van het plangebied is te onderscheiden in het natuurvrij maken van de gebouwen voor huismus en vleermuizen en het verwijderen van de vegetatie. Het natuurvrij maken van de gebouwen is in overleg met de provincie door middel van een gedoogconstructie (1 augustus 2024) inmiddels uitgevoerd doordat de gebouwen gevoelig zijn voor vandalisme en de woningen voor de start van de winterrust van vleermuizen in 2024 natuurvrij gemaakt moesten worden. Hiermee hoeft dan niet met het natuurvrij maken gewacht te worden tot het volgende geschikte seizoen en kunnen de gebouwen dus eerder gesloopt worden.

Bebouwing natuurvrij maken

Bij het natuurvrij maken van de bebouwing dient rekening gehouden te worden met het broedseizoen van vogels en de kwetsbare periode van vleermuizen. De meest geschikte periode om de bebouwing natuurvrij te maken is daarom de periode die globaal loopt van 1 september tot 1 november. Door klimatologische omstandigheden kan deze periode eerder of later beginnen/eindigen en daarom dient in overleg met de ecologisch deskundige de geschikte periode bepaald te worden. Het natuurvrij maken van de woningen is door middel van een gedoogconstructie inmiddels uitgevoerd. Deze gedoogconstructie gelde enkel voor de woningen en daarmee voor de vleermuizen en huismussen. De erven, koeienstal en kapschuur kunnen pas natuurvrij gemaakt worden na het verkrijgen van deze omgevingsvergunning. Ondanks dat de vier woningen op de erven inmiddels natuurvrij gemaakt zijn, wordt hierna algemeen besproken hoe het natuurvrij maken uitgevoerd dient te worden.

Bij het natuurvrij maken van de bebouwing voor vleermuizen dienen alle openingen tussen gevel en daklijst, kantpan en daklijst en overige kieren en spleten in gevels, schoorstenen en op het dak dicht gezet te worden met een combinatie van exclusion flaps en rugvulling. Het gebruik maken van (chemische) middelen die de gezondheid van de dieren kunnen aantasten, zoals pur, mogen hiervoor niet gebruikt worden. Op de kopgevels wordt op minimaal drie plekken per gevel de rugvulling onderbroken en wordt op deze plekken een exclusion flap geplaatst. Deze exclusion flaps zorgen ervoor dat de vleermuizen de verblijfplaatsen in de woningen wel kunnen verlaten, maar voorkomen dat ze hier naar kunnen terugkeren. De bebouwing wordt daarnaast afgezet met hekken om vandalisme te voorkomen met als gevolg dat er mogelijk nieuwe openingen ontstaan voor vleermuizen en vogels en hiermee het natuurvrij maken niet succesvol kan worden uitgevoerd.

Het natuurvrij maken van de bebouwing dient uitgevoerd te worden onder ecologische begeleiding. Na uitvoering van het natuurvrij maken controleert de ecologisch deskundige of het natuurvrij maken correct is uitgevoerd. Na deze controle wordt minimaal drie nachten met voor vleermuizen gunstige weersomstandigheden (boven de 10 graden Celsius, weinig wind en droog tot lichte regen) gewacht voordat door de ecologische deskundige opnieuw een controle wordt uitgevoerd. Bij deze controle wordt een uitvliegcontrole uitgevoerd, zoals beschreven in het vleermuisprotocol om te beoordelen of de vleermuizen de bebouwing hebben verlaten. Wanneer dit het geval is kunnen de werkzaamheden opgestart worden, mocht dit niet het geval zijn dienen er in overleg met de ecologisch deskundige aanvullende maatregelen getroffen worden waarna opnieuw een uitvliegcontrole wordt uitgevoerd.

Voor het natuurvrij maken van de huismusnesten geldt dat buiten de broedperiode en buiten periodes van vorst de buitenste rijen dakpannen en de dakpannen rondom de dakramen en schoorstenen worden gelift. Op deze manier kunnen de vogels zelfstandig de bebouwing verlaten waarna de werkzaamheden kunnen worden opgestart.

De schuren met nestplaatsen van boerenzwaluw worden buiten het broedseizoen van de boerenzwaluw direct gesloopt of de schuren worden voorafgaand aan het broedseizoen van 2025 ontoegankelijk gemaakt door alle toegangen tot de schuren af te sluiten. Voor aanvang van dit broedseizoen zijn op een andere locatie nestmogelijkheden gerealiseerd waarheen de boerenzwaluw kan uitwijken.

Verwijderen vegetatie

Op de vier erven is veel vegetatie aanwezig welke verwijderd moet worden voor het bouwrijp maken van de percelen. Het verwijderen van struwelen en bosschages of het frezen van terreindelen vinden idealiter plaats in de maanden september en oktober. Bij zacht winter weer kan dit nog tot uiterlijk februari uitgevoerd worden. Of dit nog kan dient bepaald te worden door de ecologisch deskundige.

Voorafgaand aan het verwijderen van de vegetatie voert de ecologisch deskundige een check uit op alle vier de erven om te controleren of er geen broedvogels of andere (beschermde) soorten aanwezig zijn in de te verwijderen vegetatie. Wanneer geen (beschermde) soorten meer worden aangetroffen dan kan de vegetatie verwijderd worden door de aanwezige begroeiing en bomen bovengronds af te zetten en af te voeren. Dit dient uitsluitend handmatig te worden uitgevoerd. Stobben frezen en klepelen is in dit stadium nog niet toegestaan, alsmede andere bodemroerende werkzaamheden. Struiken en bomen dienen tot 10 centimeter boven het maaiveld te worden gezaagd en/of gesnoeid. Overig struweel wordt handmatig gemaaid tot 10 centimeter boven het maaiveld met bijvoorbeeld een bosmaaier. Mochten tijdens deze werkzaamheden soorten worden aangetroffen binnen het plangebied, worden de werkzaamheden direct gestaakt en dient direct contact opgenomen te worden met de ecologisch deskundige. Vervolgens wordt in overleg bepaald hoe de werkzaamheden op een zorgvuldige en juridisch juiste wijze kunnen worden voortgezet.

De velrichting van bomen dient zo te worden gekozen dat de grote bosmuis, wezel en bunzing kunnen vluchten naar andere delen van het leefgebied waar geen werkzaamheden worden uitgevoerd. Er wordt altijd één kant op gewerkt en onder ecologische begeleiding.

Na het bovengronds verwijderen van begroeiing wordt minimaal zeven dagen gewacht voordat grondwerkzaamheden plaats mogen vinden of de vegetatie kan worden betreden met zwaar materiaal/materieel. Eventueel aanwezige grote bosmuizen, bunzingen en wezels krijgen zo de kans om weg te vluchten naar te handhaven leefgebieden in de omgeving. Na zeven dagen mogen in deze terreindelen wortels gerooïd worden, stobben gefreesd en overige bodemroerende werkzaamheden uitgevoerd worden onder begeleiding van de ecologisch deskundige. Ook deze werkzaamheden dienen in één richting uitgevoerd te worden in de richting van andere delen van het leefgebied en er dient te allen tijde voorkomen te worden dat er naar elkaar toe gewerkt wordt, waardoor eventuele vluchtende soorten ingesloten raken.

4. Overwegingen

Uit de relevante wet- en regelgeving blijkt dat de aangevraagde omgevingsvergunning alleen kan worden verleend als de vergunning aangevraagd wordt onder een aangewezen belang, er geen andere bevredigende oplossing bestaat en de gunstige staat van instandhouding van de soort niet in het geding is. De vergunninghouder heeft aangegeven te voldoen aan de voorwaarden zoals deze worden gesteld in artikelen 8.74j., 8.74k. en 8.74l. van het Bkl.

4.1 Belangenafweging

De vergunninghouder geeft in de aanvraag aan te werken in het belang van de volksgezondheid en openbare veiligheid, genoemd in artikel 8.74j., eerste lid, aanhef en onder b van het Bkl voor de huismus en boerenzwaluw. Daarnaast wordt aangegeven te werken in het van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor milieu wezenlijke gunstige effecten, genoemd in artikel 8.74k., eerste lid, aanhef en onder b van het Bkl voor de soorten gewone dwergvleermuis en gewone grootoorvleermuis. Voor de grote bosmuis, bunzing en wezel geeft de vergunninghouder aan te werken in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daaropvolgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied, genoemd in artikel 8.74l., eerste lid, aanhef en onder b van het Bkl.

In het Activiteitenplan staat het belang op de volgende manier beschreven:

“Vanuit de Regiovisie Assen-Groningen (2004) heeft de gemeente Assen onder andere de opgave om nieuw oppervlak aan bedrijventerrein te creëren om zo economische ontwikkeling van de regio mogelijk

te maken. Met de ontwikkeling van Assen-Zuid wordt hier invulling aan gegeven. Door uitbreiding van (het aantal) bedrijven wordt er meer werkgelegenheid gecreëerd in Assen en de regio. De werkzaamheden waarvoor nu vergunning wordt aangevraagd vloeien voort uit bestemmingsplan Entreezone Werklandschap Assen Zuid dat op 4 juli 2019 onherroepelijk is vastgesteld. Het bedrijventerrein moet naast de autonome groei in de ruimtevaart vanuit het bedrijfsleven, de extra ruimtevaart door de transformatie van het bestaande Stadsbedrijvenpark in Assen opvangen.

Er is sprake van een wettelijk belang. De vraag naar een regionaal bedrijventerrein is erg groot. De komst van dit regionale bedrijventerrein zorgt voor veel werkgelegenheid wat belangrijk is voor zowel het woon-, werk- en vestigingsklimaat voor de gemeente Assen en omgeving. De toename in werkgelegenheid geeft mensen, naast een inkomen, ook kansen op zelfontplooiing, eigenwaarde en sociale verbintenis en heeft als gevolg regionale en sociaaleconomische meerwaarde.

In de bebouwing op alle erven is asbest aangetroffen. Daarbij komt dat de huizen nu leeg staan, in verval raken en een doelwit van vandalisme en brandstichting zijn. Zowel belangen vanuit volksgezondheid, openbare veiligheid, milieu, sociale en economische aard zijn hier zodoende van toepassing.”

Wij kunnen instemmen met de in de aanvraag beschreven belangen. De belangen vormen een voldoende onderbouwing om het optreden van (beperkte) negatieve effecten op de aangevraagde soorten te rechtvaardigen.

4.2 Alternatievenafweging

De vergunninghouder dient de alternatieven voor locatie, inrichting, werkwijze en planning van de werkzaamheden afgewogen te hebben waarmee de impact op de aanwezige soorten zo klein mogelijk wordt gehouden.

In het Activiteitenplan staat de alternatievenafweging op de volgende manier beschreven:

“Alternatieve locatie

Het ontwikkelen van het bedrijventerrein is locatiegebonden en kan niet op een andere plek worden uitgevoerd.

Alternatieve inrichting

Een alternatieve inrichting voor het plangebied is geen optie aangezien dit zeer kostenverhogend werkt, niet het gewenste resultaat oplevert en bovendien geen meerwaarde heeft voor de aanwezige soorten.

Alternatieve werkwijze

Een alternatieve werkwijze is niet aan de orde. Voor de aanwezige soorten worden alle nodige voorzorgsmaatregel genomen om schade tijdens de uitvoering van de werkzaamheden tot een minimum te beperken.

Alternatieve planning

De planning is volledig aangepast aan de functies die het projectgebied heeft voor de aanwezige soorten. De werkzaamheden vinden plaats in de ecologisch meest gunstige periode. Het hanteren van een andere planning heeft voor de aanwezige soorten geen voordelen.”

Door buiten de kwetsbare periode van de aanwezige soorten te werken, voldoende alternatieven aan te bieden gedurende en na uitvoering van de werkzaamheden onder toezicht van een ecologisch

deskundige, wordt zoveel als mogelijk rekening gehouden met de aanwezige beschermde soorten in het plangebied. Voor de ingreep bestaat geen andere bevredigende oplossing.

4.3 Staat van instandhouding

Er is een onderscheid te maken in de landelijke en lokale staat van instandhouding van de aanwezige soorten binnen het plangebied. Op landelijk én lokaal niveau mogen de werkzaamheden geen negatieve invloed hebben op de staat van instandhouding van de aanwezige soorten.

In het Activiteitenplan staat de staat van instandhouding per soort op de volgende manier beschreven:

Huismus

De landelijke staat van instandhouding van de huismus is beoordeeld als 'zeer ongunstig' en laat na jaren van daling sinds 2002 een stijging zien (Adams et al., 2020; Foppen & Vogel, 2022). Van de lokale staat van instandhouding van huismus zijn geen gegevens bekend. Hieronder wordt naar verspreidingsgegevens en bekende waarnemingen gekeken om een inschatting te maken van de lokale staat van instandhouding.

In de gemeente Assen zijn ruim 3.600 waarnemingen bekend van huismus in de afgelopen 10 jaar (NDF, 2024). De meeste waarnemingen bevinden zich in dicht bebouwde omgeving, maar ook in het buitengebied zijn diverse waarnemingen bekend. Tijdens diverse onderzoeken die zijn uitgevoerd door Ecogroen in de gemeente Assen zijn meerdere waarnemingen gedaan van huismus en nestplaatsen van huismus. Echter is de verwachting dat bij de grote hoeveelheid verduurzamings- en onderhoudsprojecten diverse nestplaatsen van huismus verloren gaan. Omdat hier geen exacte gegevens over bekend zijn en er ook tal van maatregelen ten gunste van huismus worden genomen, beoordelen we de lokale staat van instandhouding als 'onbekend'."

Boerenwaluw

De landelijke staat van instandhouding van de boerenwaluw is beoordeeld als 'zeer ongunstig' (Foppen & Vogel, 2022). Van de lokale staat van instandhouding van boerenwaluw zijn geen gegevens bekend. Hieronder wordt naar verspreidingsgegevens en bekende waarnemingen gekeken om een inschatting te maken van de lokale staat van instandhouding.

In de gemeente Assen zijn circa 750 waarnemingen bekend van boerenwaluw in de afgelopen 10 jaar (NDF, 2024). De waarnemingen zijn verspreid over de gemeente en zijn voornamelijk aanwezig in het buitengebied. In de omgeving van het projectgebied is veel geschikt leefgebied aanwezig van boerenwaluw in de vorm van agrarische gebieden. Echter, in het laatste kwart van de twintigste eeuw is de soort in aantallen afgenomen, waarschijnlijk als gevolg van modernisering van landbouwbedrijven en intensivering van grondgebruik (minder voedsel en nestgelegenheid). De verwachting is dat de lokale staat van instandhouding niet afwijkt van de landelijke staat van instandhouding. De lokale staat van instandhouding wordt daarom beoordeeld als 'ongunstig' (Sovon, 2024)."

Gewone dwergvleermuis

De landelijke staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis is beoordeeld als 'onbekend' (Adams et al., 2020). Van de lokale staat van instandhouding van gewone dwergvleermuis zijn geen gegevens bekend. Hieronder wordt naar verspreidingsgegevens en bekende waarnemingen gekeken om een inschatting te maken van de lokale staat van instandhouding.

In de gemeente Assen zijn de afgelopen 10 jaar ruim 3.500 waarnemingen van gewone dwergvleermuis bekend (NDF, 2024). Waarnemingen zijn verspreid over de gemeente, maar de meeste waarnemingen

bevinden zich in de bebouwde omgeving. Tijdens eerder door Ecogroen uitgevoerde vleermuisonderzoeken in de gemeente Assen zijn diverse waarnemingen van (verblijfplaatsen van) gewone dwergvleermuis gedaan. Echter is de verwachting dat bij de grote hoeveelheid verduurzamings- en onderhoudsprojecten veel verblijfplaatsen en waarschijnlijk ook vleermuizen verloren gaan. Zodoende wordt de lokale staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis beoordeeld als 'onbekend'. Hiermee wordt de lijn van de landelijke staat van instandhouding gevolgd (Adams et al. 2020)."

Gewone grootoorvleermuis

Uit wintertellingen van gewone grootoorvleermuizen komt een stijgende trend naar voren (Norren et al., 2020). De landelijke staat van instandhouding is beoordeeld als 'gunstig' (Adams et al., 2020). Van de lokale staat van instandhouding van gewone grootoorvleermuis zijn geen gegevens bekend. Hieronder wordt naar verspreidingsgegevens en bekende waarnemingen gekeken om een inschatting te maken van de lokale staat van instandhouding.

In de gemeente Assen zijn de afgelopen 10 jaar circa 30 waarnemingen van gewone grootoorvleermuis bekend (NDFF, 2024). Waarnemingen zijn verspreid over de gemeente gedaan. De verwachting is dat bij de grote hoeveelheid verduurzamings- en onderhoudsprojecten veel verblijfplaatsen en waarschijnlijk ook vleermuizen verloren gaan. Zodoende wordt de lokale staat van instandhouding van de gewone grootoorvleermuis beoordeeld als 'onbekend'."

Grote bosmuis

Grote bosmuis staat erom bekend dat eenvoudig nieuwe gebieden worden gekoloniseerd. De eerste waarneming van grote bosmuis in Assen is in 2014. Inmiddels heeft de soort zich relatief snel in westelijke richting uitgebreid en zijn in 2018 al de eerste waarnemingen langs de westgrens met de provincie Friesland gemeld (NDFF, 2024). De landelijke staat van instandhouding van grote bosmuis is beoordeeld als 'gunstig'. (Norren et al., 2020). Van de lokale staat van instandhouding van gewone bosmuis zijn geen gegevens bekend. Hieronder wordt naar verspreidingsgegevens en bekende waarnemingen gekeken om een inschatting te maken van de lokale staat van instandhouding.

In de gemeente Assen zijn circa 36 waarnemingen bekend van grote bosmuis in de afgelopen 10 jaar. Grote bosmuis staat erom bekend dat eenvoudig nieuwe gebieden worden gekoloniseerd. De eerste waarneming van grote bosmuis in Assen is in 2014. Inmiddels heeft de soort zich relatief snel in westelijke richting uitgebreid en zijn in 2018 al de eerste waarnemingen langs de westgrens met de provincie Friesland gemeld (NDFF, 2024). Gezien de grote hoeveelheid aan geschikt leefgebied in de gemeente Assen in de vorm van bosjes en houtwallen die kenmerkend zijn voor het typische coulisselandschap in de gemeente wordt de lokale staat van instandhouding van grote bosmuis ingeschat als 'gunstig'.

Wezel

De landelijke staat van instandhouding van wezel is beoordeeld als 'ongunstig'. Van de lokale staat van instandhouding van wezel zijn geen gegevens bekend. Hieronder wordt naar verspreidingsgegevens en bekende waarnemingen gekeken om een inschatting te maken van de lokale staat van instandhouding. Van wezel zijn circa 20 waarnemingen bekend in de afgelopen 10 jaar (NDFF, 2024). Veel waarnemingen van wezel bevinden zich in het buitengebied van de gemeente.

In de gemeente is veel geschikt leefgebied aanwezig met name door de aanwezigheid van het typische coulisselandschap in de gemeente dat wordt gekenmerkt door kleine percelen die worden omgrenst door houtwallen en heggen. Wezel is echter moeilijk te inventariseren en monitoren waardoor er weinig

bekend is over de populatieontwikkeling binnen de gemeente. De lokale staat van instandhouding van wezel wordt daarom beoordeeld als 'onbekend'.

Bunzing

De landelijke staat van instandhouding van bunzing is beoordeeld als 'onbekend' (Adams et al., 2020). Van de lokale staat van instandhouding van bunzing zijn geen gegevens bekend. Hieronder wordt naar verspreidingsgegevens en bekende waarnemingen gekeken om een inschatting te maken van de lokale staat van instandhouding.

In de gemeente Assen zijn circa 110 waarnemingen van bunzing bekend in de afgelopen 10 jaar (NDFP, 2024). Veel waarnemingen van bunzing bevinden zich in het buitengebied van de gemeente. In de gemeente is veel geschikt leefgebied aanwezig met name door de aanwezigheid van het typische coulisselandschap in de gemeente dat wordt gekenmerkt door kleine percelen die worden omgrenst door houtwallen en heggen. Bunzing is echter moeilijk te inventariseren en monitoren waardoor er weinig bekend is over de populatieontwikkeling binnen de gemeente. De lokale staat van instandhouding van bunzing wordt daarom beoordeeld als 'onbekend'.

Conclusie

Door het treffen van de juiste en voldoende alternatieve maatregelen voor de soorten zoals in bovenstaande staat omschreven, worden negatieve effecten op de gunstige staat van instandhouding van de soorten niet verwacht.

4.4 Zorgplicht en broedseizoen

Naast de soorten waarvoor de vergunninghouder de vergunning heeft aangevraagd kunnen ook andere soorten worden aangetroffen tijdens de uitvoering van de werkzaamheden. De vergunninghouder is verplicht alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevraagd om nadelige gevolgen te voorkomen.

Artikel 1.7 van de Omgevingswet en artikel 11.27 van het Bal bevatten respectievelijk de algemene en specifieke zorgplicht in het kader van een flora- en fauna-activiteit. De zorgplicht gebiedt eenieder voldoende zorg in acht te nemen voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende planten- en diersoorten en hun directe leefomgeving. Activiteiten of werkzaamheden die leiden tot negatieve effecten op gebieden of specifieke plant- of diersoorten dienen achterwege gelaten te worden, of zo uitgevoerd te worden dat negatieve effecten worden beperkt of ongedaan gemaakt.

Naast de zorgplicht dient de vergunninghouder ook rekening te houden met het broedseizoen van vogels. Werkzaamheden die een negatief effect kunnen hebben op het broedsucces van vogels dienen uitgesteld te worden. Een ecologisch deskundige dient vast te stellen dat het broedseizoen voor de op het plangebied aanwezige (beschermde) soorten ten einde is.

5. Conclusie

Gelet op vorenstaande besluiten wij een omgevingsvergunning te verlenen. Aan deze vergunning zijn de voorschriften verbonden, zoals vermeld in dit besluit.